

Picnicul fabricii de nasturi

Weekendul de Labour Day a venit și a plecat, lăsând în contracurentul pragurilor râului un grohotiș de pahare de plastic și sticle plutitoare și baloane ce se veștejeau încet. Acum septembrie își impune autoritatea. Deși la amiază soarele nu e mai puțin fierbinte, dimineată de dimineată răsare mai târziu, măturând ceața, iar în serile mai răcoroase greierii hârjâie și scârțâie. Florile de ochiul-boului sălbatic se adună în grădină, după ce au prins rădăcini acolo cu ceva timp în urmă – cele albe, micuțe, altele mai stufoase și de culoarea cerului, altele cu tulpini ruginite, de un purpuriu mai intens. Odinioară, pe vremea grădinăritului meu sporadic, le-aș fi stigmatizat drept buruieni și le-aș fi smuls din pământ. Acum nu mai fac astfel de distincții.

Acum vremea e mai bună de plimbare, lumina nu mai e atât de strălucitoare și supărătoare. Turiștii se împrăștiează, iar cei rămași măcar sunt decent acoperiți: gata cu pantalonii scurți, gigantici și rochiile foarte decoltate și umflate, gata cu picioarele înroșite la foc mic.

Azi am pornit spre Camp Grounds. Am pornit, dar când eram pe la jumătatea drumului, a apărut Myra cu mașina și s-a oferit să mă ducă, și mi-e rușine să spun că am acceptat: gâfâiam, îmi dădusem seama deja că era prea departe. Myra a vrut să știe unde mă duc și de ce – trebuie să fi moștenit de la Reenie spiritul de păzitor de turmă. I-am spus că vreau doar să revăd locul,

de dragul vremurilor de altădată. Prea periculos, a spus ea: niciodată nu poți să știi ce mișună prin tufărișurile de acolo. M-a pus să promit că am să stau pe o bancă, la vedere, și am s-o aștept. A spus că o să se întoarcă într-o oră să mă colecteze.

Mă simt tot mai mult ca o scrisoare – depusă aici, colectată acolo. Dar o scrisoare fără destinatar.

Nu prea ai ce să vezi la Camp Grounds. E o întindere de pământ între șosea și râul Jogues – un acru sau două cu copaci și tufe pipernicite, și tântari primăvara, de la peticul mlăștinos din mijloc. Acolo vânează bătlanii; le auzi uneori țipelele răgușite, ca un băț rătăcit pe o tablă zgrunțuroasă. Când și când iscodesc pe acolo câțiva ornitologi amatori, în felul lor îndurerat, de parcă ar căuta ceva ce au pierdut.

În umbrele de acolo sunt licăriri de argint, de la pachete de țigări, și tuberculii palizi, dezumflați ai prezervativelor aruncate, și pătrate de șervețele Kleenex dantelate de ploaie. Câini și pisici își formulează revendicările, cupluri pătimașe se furișează printre copaci, deși mai puțin ca pe vremuri – acum există foarte multe alte opțiuni. Bețivii dorm sub tufele mai dese vara, și uneori se duc acolo adolescenți să fumeze și să tragă pe nas ce-or fi fumând și or trage ei pe nas. S-au găsit mucuri de lumânări și linguri arse și ciudatul ac de unică folosință. Am auzit toate astea de la Myra, care consideră că e o rușine. Știe pentru ce sunt mucurile de lumânări și lingurile: sunt accesorii pentru droguri. Viciul e pretutindeni, se pare. *Et in Arcadia ego.*

Acum un deceniu sau două, a existat o încercare de curățare a acestei zone. A fost înălțat un indicator – Colonel Parkman Park, care suna aiurea – și s-au pus trei mese rustice de picnic și un tomberon de plastic, pentru gunoi, și două

cabine de toaletă portabile, ca înlesniri pentru turiștii din afara orașului, s-a spus, deși aceștia preferau să-și înghită hulpav berea și să-și împrăștie gunoaiele undeva de unde râul se vede mai bine. Pe urmă câțiva flăcăi cu degetul veșnic pe trăgaci au folosit indicatorul pentru antrenamentul la tir, iar mesele și toaletele au fost înlăturate de guvernul provinciei – ceva legat de buget – iar tomberonul nu a mai fost niciodată golit, cu toate că era frecvent prădat de ratoni; așa că l-au luat și pe el, iar acum locul arată cum arăta înainte vreme.

I se spune Camp Grounds pentru că acolo se țineau înainte întrunirile religioase, cu corturi mari, ca un circ, și predicatori înflăcărați, de import. Pe vremea aceea spațiul era mai bine întreținut, dacă nu cumva mai bătătorit de picioare. Mici bâlciuri ambulante își instalau acolo barăcile și manejurile și își priponeau poneii și măgarii, și se desfășurau parade care se dispersau în picnicuri. Era un loc de adunări în aer liber, de orice fel.

Aici se ținea de Labour Day Sărbătoarea Chase and Sons. Țăsta era numele formal, deși oamenii îi spuneau pur și simplu picnicul fabricii de nasturi. Era totdeauna în sâmbăta dinaintea oficialei Zile a Muncii care se sărbătorea luni, cu retorica ei serioasă și fanfare mărșăluind și banere făcute în casă. Erau baloane și un carusel, și jocuri inofensive, prostești – alergări în sac, oul și lingura, alergări de ștafetă în care ștafeta era un morcov. Cântau cvartete de frizeri, nu prea rău; corpul de trompeți cercetași trâmbița, una sau două melodii; echipe de copii executau dansuri populare scoțiene și stepuri irlandeze pe o platformă de lemn înălțată, ca un ring de box, muzica fiind asigurată de un gramofon cu pâlnie încolăcită. Era un concurs pentru cel mai bine îmbrăcat animal de casă, și unul pentru bebeluși.

Oamenii mâncau porumb fiert, salată de cartofi, crenvurști. Trupele Auxiliare ale Doamnelor organizau vânzări de produse de patiserie în ajutorul lui cutare și lui cutărică, oferind plăcinte și prăjiturele și checuri, și borcane cu marmeladă și condimente din ierburi și murături, fiecare având o etichetă cu un nume: Murăturile Rhodei, Compotul de prune al lui Pearl.

Erau zbenquieli – zburdălnicii. La tejghea nu se servea nimic mai tare decât limonada, dar bărbații aduceau flacoane plate de whisky sau sticle de o jumătate și, când se lăsa înserarea, se puteau auzi printre copaci încăierări, sau strigăte și râsete răgușite urmate de pleoscăituri în lungul malului când un bărbat sau un tânăr era aruncat complet îmbrăcat, dacă nu cumva fără pantaloni. Jogues era destul de puțin adânc acolo, așa că aproape nimeni nu s-a înecat. După căderea întunericului erau focuri de artificii. În perioada de glorie a acestui picnic, sau ce îmi amintesc eu ca fiind perioada lui de glorie, erau și cadriluri, cântate de vioară. Dar până în anul de care îmi amintesc acum, care e 1934, acest gen de veselie excesivă fusese redus.

Pe la trei după-amiază, tata ținea un discurs, de pe platforma de dans. Era întotdeauna un discurs scurt, dar era ascultat cu atenție de bărbații mai în vârstă; și de femei, întrucât fie lucrau ele însele pentru companie, fie erau măritate cu cineva care lucra. Când vremurile s-au înăsprit, chiar și bărbații mai tineri au început să asculte discursul; chiar și fetele, cu rochii de vară și brațe semidezgolite. Discursul nu spunea mare lucru, dar puteai să citești printre rânduri. „Motive de mulțumire“ era bine; „temeiuri de optimism“ era rău.

În anul acela, vremea era caldă și secetoasă, așa cum fusese de prea mult timp. N-au mai fost atâtea baloane ca de obicei; n-a mai fost caruselul.

Porumbul fiert era prea bătrân, boabele erau încrețite ca încheieturile degetelor; limonada era mai mult apă, crenvurștii se terminaseră prea repede. Totuși, la Chase Industries nu se făcuseră concedieri, nu încă. Încetinirea activității, dar fără concedieri.

Tata a spus de patru ori „temeiuri de optimism“, dar niciodată „motive de mulțumire“. Au existat priviri neliniștite.

Când eram mai mici, mie și Laurei ne plăcea acest picnic; acum nu, dar prezența noastră era o datorie. Trebuia să dăm exemplu. Ni se vârase asta în cap de la o vârstă fragedă. Mama își făcuse o regulă din a merge mereu, indiferent cât de rău se simțea.

După ce mama a murit și Reenie a preluat sarcina de a se ocupa de noi, a fost deosebit de grijulie cu ținuta noastră pentru acea zi: nu prea sport, pentru că ar fi fost un semn de dispreț, de parcă nu ne-ar fi păsat ce credea obștea despre noi; dar nici prea elegantă, pentru că asta ar fi însemnat că făceam pe grozavele. Acum eram destul de mari ca să ne alegem singure hainele – eu tocmai împlinisem optsprezece ani, Laura avea paisprezece și jumătate – deși nu mai aveam atâtea opțiuni din care să alegem. Etalarea luxului excesiv fusese întotdeauna descurajată în casa noastră, cu toate că aveam ceea ce Reenie numea lucruri bune, dar în ultimul timp definiția luxului se îngustase astfel încât ajunsese să însemne orice era nou. Pentru picnic, amândouă eram îmbrăcate cu fustele albastre tiroleze și bluze albe de vara trecută. Laura purta pălăria mea din urmă cu trei sezoane; eu însămi aveam pălăria de anul trecut, cu panglica schimbată.

Pe Laura nu părea să o deranjeze. Pe mine, da. Am spus-o, și Laura a zis că sunt flușturistică.

Am ascultat discursul. (Sau eu l-am ascultat, Laura avea aerul că asculta – ochi mari, cap

înclinat atent într-o parte – dar nu puteai să știi niciodată ce asculta.) Tata reușise întotdeauna să ducă la capăt acest discurs, indiferent ce băuse, dar de data asta s-a poticnit la text. Și-a apropiat ochiul bun de foaia dactilografiată, apoi a depărtat-o, cu o privire perplexă, de parcă era o notă de plată pentru ceva ce nu comandase. Înainte hainele lui erau elegante, pe urmă erau elegante dar uzate, însă în acea zi se apropiau de jerpelite. Părul îi era mișos pe la urechi, având nevoie să fie tuns; părea hărțuit – feroce chiar, ca un hoț de drumul mare încolțit.

După discurs, pentru care nu au mai fost decât aplauze din respect, unii dintre bărbați s-au adunat în grupuri strânse, vorbind între ei cu glas coborât. Alții s-au așezat sub copaci, pe haine sau păături întinse. Numai bărbații au făcut asta; femeile au rămas treze, vigilente. Mamele și-au mânat copiii mici la râu, să se bălăcească lângă mica plajă de acolo. Mai încolo, începuse un meci de baseball, cu praf mult.

M-am dus s-o ajut pe Reenie să-și vândă plăcintele. În ajutorul cui erau? Nu mai țin minte. Dar acest ajutor îl dădeam de acum în fiecare an – era așteptat. I-am spus Laurei că s-ar cuveni să vină și ea, dar s-a făcut că nu mă aude, și s-a îndepărtat, ținându-și pălăria de borul moale și bălăbănind-o.

Am lăsat-o să plece. Trebuia să stau cu ochii pe ea; în privința mea, Reenie putea să doarmă liniștită, dar Laura, după părerea ei, era în general prea încrezătoare, prea drăguță cu străinii. Proxeneții erau veșnic în căutare de pradă, iar Laura era o țintă ușoară. Urca imediat într-o mașină străină, deschidea o ușă necunoscută, traversa strada nepotrivită, și așa se făcea că din cauză că nu avea limite, sau nu acolo unde alții aveau, nu puteai să o avertizezi, fiindcă nu înțelegea astfel de avertizări. Nu era vorba că nu ținea cont de reguli; uita pur și simplu de ele.